

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. VIII-1509 3, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 IR 27
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiomis galios 3 straipsnio 3 ir 4 dalis.

~~3. Darbingumo netekimas – darbingumo netekimas dėl nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba dėl susirgimo profesine liga. Netektas darbingumas išreiškiamas procentais. Jeigu nukentėjusysis miršta dėl nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba dėl ūmios profesinės ligos, laikoma, kad netekta 100 procentų darbingumo. Darbingumo netekimą dėl nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba susirgimo profesine liga Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nustato Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba).~~

~~4. Darbingumo netekimo koeficientas (d) – vieneto dalimis išreikštas dydis, apskaičiuojamas netekto darbingumo procentą dalijant iš 100.~~

2. Pakeisti 3 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Kompensavimo koeficientas (k) nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba ūmios profesinės ligos atveju – asmens vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų per paskutinius paeiliui einančius 12 mėnesių, skaičiuojant atgal nuo pabaigos užpraeito kalendorinio mėnesio, buvusio prieš nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba ūmios profesinės ligos nustatymo mėnesį, santykis su nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba susirgimo ūmia profesine liga nustatymo metu galiojančiu užpraeito ketvirčio šalies vidutiniu mėnesiniu darbo užmokesčiu. Šis koeficientas taip pat taikomas skaičiuojant netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinę kompensaciją, kai asmuo, kuriam nustatyta lėtinė profesinė liga, pagal Socialinio draudimo pensijų įstatymą neturi teisės gauti socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo), **socialinio draudimo negalios** arba socialinio draudimo senatvės pensijos arba kai šis koeficientas yra didesnis negu apskaičiuotasis šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.“

3. Pakeisti 3 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Nelaimingas atsitikimas darbe (tarnyboje) (toliau – nelaimingas atsitikimas darbe) – įvykis darbe (tarnyboje), įskaitant eismo įvykį, atliekant darbo (tarnybos) funkcijas ar būnant darbo vietoje (~~papildomų, specialių pertraukų ar pertraukų pailsėti ir pavalgyti metu, kai darbuotojas yra darbo vietoje, įmonės patalpose ar jos teritorijoje~~), dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai ir ~~netenka darbingumo~~ **tampa laikinai nedarbingu** nors vienai dienai, **netenka dalyvumo** arba dėl kurio darbuotojas miršta, nustatyta tvarka iširtas ir pripažintas nelaimingu atsitikimu darbe. Nelaimingu atsitikimu darbe taip pat pripažįstamas su pareigūno tarnybinių pareigų atlikimu susijęs įvykis, kurio metu pareigūnas patiria rizikos veiksnio (cheminio, fizikinio, biologinio, fizinio arba ergonominio) ar kelių veiksnių poveikį, kurio padarinys yra pareigūno mirtis ar sveikatos sutrikdymas.“

4. Papildyti 3 straipsnį 11¹ dalimi:

„11¹. **Netektas dalyvumas – procentais išreiškiamas sumažėjęs asmens pajėgumas veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime dėl nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba dėl susirgimo profesine liga. Jeigu nukentėjęsysis miršta dėl nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba dėl ūmios profesinės ligos, laikoma, kad netekta 100 procentų dalyvumo. Dėl nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba susirgimo profesine liga netekto dalyvumo procentą nustato Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.**“

5. Papildyti 3 straipsnį 11² dalimi:

„11². **Netekto dalyvumo koeficientas (d) – vieneto dalimis išreiškiamas dydis, apskaičiuojamas netekto dalyvumo procentą dalijant iš 100.**“

2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Apdraustajam asmeniui, dėl įvykio, pripažinto draudžiamuoju šio įstatymo 6 straipsnyje nustatyta tvarka, **tapusiam laikinai nedarbingu**, netekusiame dalies ar viso ~~darbingumo~~ **dalyvumo**, pagal šį įstatymą iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto nelaimingų atsitikimų darbe socialiniam draudimui skirtų lėšų išmokama:

- 1) ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos išmoka (toliau – ligos išmoka);
- 2) netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija;
- 3) netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija.“

3 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Ligos išmoka mokama už visą laikotarpį, patvirtintą nedarbingumo pažymėjimu, išduotu pagal Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisykles nuo pirmos laikinojo nedarbingumo dienos iki darbingumo atgavimo dienos arba **dalyvumo** (darbingumo) lygio nustatymo dienos, taip pat ir už gydymosi laiką sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas. Tuo atveju, kai ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba~~ **Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra)** nustato profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį, ligos išmoka mokama iki pirmos dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos.“

4 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kol nelaimingas atsitikimas darbe ~~bus iširtas ar profesinė liga bus pripažinti draudžiamaisiais įvykiais~~, ligos išmoka nuo trečios laikinojo nedarbingumo dienos mokama Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka. Pripažinus įvykį draudžiamuoju, ligos išmoka **už laikinojo nedarbingumo laikotarpį nuo atitinkamai nelaimingo atsitikimo darbe dienos arba nuo profesinės ligos nustatymo dienos** perskaičiuojama šiame įstatyme nustatyta tvarka ir išmokamas mokėtinos pagal šį įstatymą ir išmokėtosios **ligos** išmokų skirtumas, tačiau tais atvejais, kai pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą išmokėta ligos išmoka yra didesnė negu pagal šį įstatymą apskaičiuota ligos išmoka ~~dėl nelaimingo atsitikimo darbe~~ (ar jai lygi), išmokėtoji **ligos** išmoka neperskaičiuojama.“

5 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija

1. Jeigu nukentėjusysis dėl draudžiamąjo įvykio terminuotai netenka iki 20 procentų ~~darbingumo~~ **dalyvumo**, jam išmokama netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija, kurios dydis yra 7,76 procento jo 24 mėnesių kompensuojamojo uždarbio, taikomo vienkartinei kompensacijai apskaičiuoti.

2. Jeigu nukentėjusysis dėl draudžiamąjo įvykio terminuotai netenka daugiau kaip 20, bet mažiau kaip 30 procentų ~~darbingumo~~ **dalyvumo**, jam išmokama netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija, kurios dydis yra 15,52 procento jo 24 mėnesių kompensuojamojo

uždarbio, taikomo vienkartinėi kompensacijai apskaičiuoti.

3. Jeigu nukentėjusiajam nustatytas neterminuotas ~~darbingumo~~ ~~netekimas~~ **netektas dalyvumas** nurodytas šio straipsnio 1 ~~ir~~ **ar 2 dalyse dalyje**, netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija išmokama trigubai didesnė, negu nurodyta atitinkamai šio straipsnio 1 ar 2 dalyje.

4. Kompensuojamasis uždarbis netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinėi kompensacijai apskaičiuojamas Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka pagal nukentėjusiojo draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos nustatymo mėnesį.

5. Mėnesio kompensuojamasis uždarbis netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinėi kompensacijai apskaičiuoti negali būti mažesnis už 15 procentų vidutinio šalies darbo užmokesčio (D) ir negali viršyti vidutinio šalies darbo užmokesčio (D), galiojančio nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba susirgimo ūmia profesine liga nustatymo mėnesį, dviejų dydžių.

6. Jeigu nukentėjusiojo, kuriam jau buvo išmokėta netekto **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** vienkartinė kompensacija (**toliau kartu – netekto dalyvumo (darbingumo) vienkartinė kompensacija**), netektas **dalyvumas (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumas)** pasikeičia ir neviršija šiame straipsnyje nustatytų dydžių, o naujai apskaičiuota **netekto dalyvumo** vienkartinė kompensacija yra didesnė už gautąją, išmokamas naujai apskaičiuotos ir jau išmokėtos kompensacijos skirtumas.

7. Netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija skiriama pasibaigus ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos~~ **Agentūros** sprendimo apskundimo terminui Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.“

6 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„20 straipsnis. Netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija

1. Jeigu nustatoma, kad nukentėjusysis dėl draudžiamąjo įvykio neteko nuo 30 iki 45 procentų ~~darbingumo~~ **dalyvumo**, jam mokama netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija. Asmeniui, dėl draudžiamąjo įvykio netekusiam 45 ir daugiau procentų ~~darbingumo~~ **dalyvumo**, mokama netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija:

1) jeigu gavėjas dėl to paties draudžiamąjo įvykio neturi teisės į tokio paties dydžio arba didesnę ~~netekto darbingumo~~ socialinio draudimo **netekto darbingumo (invalidumo) ar negalios** pensiją;

2) jeigu gavėjui dėl to paties draudžiamojo įvykio mokama ~~netekto darbingumo~~ socialinio draudimo **netekto darbingumo (invalidumo) ar negalios** pensija yra mažesnė už apskaičiuotą ~~netekto darbingumo~~ **dalyvumo** periodinę kompensaciją. Šiuo atveju gavėjui mokama ~~netekto darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija, kurios dydis yra nustatomas kaip šiame punkte nurodytų išmokų skirtumas.

2. ~~Netekto darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija nukentėjusiajam mokama kas mėnesį už praėjusį mėnesį. Ji apskaičiuojama kaip ~~darbingumo netekimo~~ **netekto dalyvumo** koeficiento (d) (šio įstatymo 3 straipsnio 4 **11²** dalis), kompensavimo koeficiento (k) (šio įstatymo 3 straipsnio 7, 8, 9 dalys) ir 77,58 procento vidutinio šalies darbo užmokesčio (D), galiojančio mėnesį, už kurį mokama kompensacija, sandaugos pusė, tai yra pagal formulę $0,5 \times d \times k \times 0,7758 \times D$.

7 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„21 straipsnis. Kompensacijų mokėjimas pasikeitus nukentėjusiojo ~~nedarbingumui~~ **netekto dalyvumo procentams**

1. Jeigu ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba~~ **Agentūra** iš naujo nustato, kad nukentėjusysis, turėjęs teisę gauti netekto **dalyvumo** (darbingumo) vienkartinę kompensaciją, neteko 30 ir daugiau procentų **dalyvumo**, ~~periodinė netekto darbingumo~~ **dalyvumo periodinė** kompensacija mokama šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka nuo netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** pasikeitimo dienos.

2. Jeigu ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba~~ **Agentūra** iš naujo nustato, kad nukentėjusysis, turėjęs teisę gauti netekto **dalyvumo periodinę kompensaciją (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekto darbingumo periodinę kompensaciją) (toliau kartu – netekto dalyvumo (darbingumo) kompensacija)** (šio įstatymo 20 straipsnis), neteko mažiau kaip 30 procentų ~~darbingumo dalyvumo~~, jam išmokama netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija (šio įstatymo 19 straipsnis), o netekto **dalyvumo** (darbingumo) periodinės kompensacijos mokėjimas nutraukiamas nuo netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** pasikeitimo dienos.

3. Jeigu nukentėjusiojo, gaunančio netekto **dalyvumo** (darbingumo) periodinę kompensaciją, netektas ~~darbingumas dalyvumas~~ pakartotinai sumažėja iki šio įstatymo 19 straipsnyje nustatytų dydžių, netekto **dalyvumo** ~~darbingumo~~ vienkartinė kompensacija už tą patį nelaimingą atsitikimą darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba susirgimą profesine liga mokama šio įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.

4. Jeigu nukentėjusiojo, gavusio netekto **dalyvumo** (darbingumo) periodinę ir **netekto dalyvumo (darbingumo)** vienkartinę kompensacijas (ar **nurodytos** vienkartinės kompensacijos

skirtumą), netektas ~~darbingumas~~ **dalyvumas**, nepraėjus 24 mėnesiams nuo teisės į ~~vienkartinę netekto dalyvumo~~ **vienkartinę** kompensaciją atsiradimo dienos, pakartotinai padidėja iki 30 ir daugiau procentų, iš apskaičiuotos netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinės kompensacijos sumos. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka išskaičiuojama išmokėtos netekto **dalyvumo** (darbingumo) vienkartinės kompensacijos (ar jos skirtumo) dalis už likusį iki 24 mėnesių laikotarpį.

5. Nukentėjusiajam dėl kelių įvykių ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba~~ **Agentūra** nustato ~~darbingumo~~ **dalyvumo** netekimo procentą dėl kiekvieno įvykio.“

8 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„22 straipsnis. Netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinės kompensacijos mokėjimo trukmė
Netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija mokama iki ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos~~ **Agentūros** nustatyto ~~darbingumo netekimo~~ **netekto dalyvumo** procentų (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos~~ **prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos** nustatyto **netekto darbingumo procentų**) termino pabaigos.“

9 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Draudimo išmokos dydžio sumažinimas

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius atitinkamai sumažina nukentėjusiajam išmoką dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba nustatytos profesinės ligos, jeigu ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba~~ **Agentūra** iš naujo nustato, kad nukentėjusiojo ~~netektas darbingumas~~ **netekto dalyvumo procentai** sumažėjo. Jeigu ~~darbingumo~~ **dalyvumo** netekimas dėl draudžiamojo įvykio buvo nustatytas teismo sprendimu, draudimo išmoka šiame straipsnyje nustatytu atveju gali būti atitinkamai sumažinta tik teismo sprendimu.“

10 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„24 straipsnis. Draudimo išmokos dydžio padidinimas

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius atitinkamai padidina išmokos dydį apdraustajam asmeniui, netekusiame ~~darbingumo~~ **dalyvumo** dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo, arba jeigu ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba~~ **Agentūra** iš naujo nustato, kad apdraustojo asmens ~~netektas darbingumas~~ **netekto dalyvumo**

procentai padidėjo.“

11 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** vienkartinė kompensacija skiriama, jeigu dėl jos kreipiamasi per 3 metus nuo tos dienos, kai ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba Agentūra~~ nustato ~~darbingumo~~ **dalyvumo** netekimą.“

2. Pakeisti 25 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinė kompensacija skiriama nuo ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos Agentūros darbingumo~~ **dalyvumo** netekimo **procentų** nustatymo dienos, jeigu dėl jos kreipiamasi per 3 metus nuo teisės į šią išmoką atsiradimo dienos. Jeigu apdraustasis asmuo dėl netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** periodinės kompensacijos **skyrimo** kreipiasi praėjus 3 metams, ~~išmoka~~ **nurodyta kompensacija** už praėjusį laiką jam mokama už 12 mėnesių, skaičiuojant atgal nuo kreipimosi dienos.“

3. Papildyti 25 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Netekto dalyvumo periodinės kompensacijos mokėjimas apdraustojo asmens prašymu Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka gali būti stabdomas, o sustabdytas – atnaujinamas, jeigu teisė gauti netekto dalyvumo periodinę kompensaciją jos gavėjui buvo išlikusi laikotarpiu, kuriuo jos mokėjimas buvo sustabdytas. Netekto dalyvumo periodinės kompensacijos mokėjimas atnaujinamas nuo apdraustojo asmens prašyme atnaujinti netekto dalyvumo periodinės kompensacijos mokėjimą nurodytos dienos, bet ne anksčiau nei nuo šios kompensacijos mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu dėl netekto dalyvumo periodinės kompensacijos mokėjimo atnaujinimo kreipiamasi per 3 metus nuo šios kompensacijos mokėjimo sustabdymo dienos. Jeigu apdraustasis asmuo dėl netekto dalyvumo periodinės kompensacijos mokėjimo atnaujinimo kreipiasi praėjus 3 ir daugiau metų nuo šios kompensacijos mokėjimo sustabdymo dienos, jos mokėjimas atnaujinamas ir nurodyta kompensacija išmokama už praėjusį laikotarpį ne daugiau kaip už 12 mėnesių, skaičiuojant atgal nuo kreipimosi atnaujinti netekto dalyvumo periodinės kompensacijos mokėjimą dienos. Šioje dalyje nustatyta tvarka atnaujinus netekto dalyvumo periodinės kompensacijos mokėjimą, laikotarpiu, kai nurodytos kompensacijos gavėjui vadovaujantis Socialinio draudimo pensijų įstatymo 20 straipsniu asmeniui paskirta ir mokama išankstinė senatvės pensija, jam netekto dalyvumo periodinė kompensacija nėra skiriama ir mokama ir jos ar iki 2023 m. gruodžio 31 d. paskirtos netekto darbingumo periodinės kompensacijos mokėjimo terminas nepratęsiamas išankstinės pensijos gavimo laikotarpiu.“

4. Pakeisti 25 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. ~~Netekto darbingumo~~ **dalyvumo** periodinės kompensacijos ar periodinės draudimo išmokos apdraustajam asmeniui mirus mokėjimas stabdomas, kai **netekto dalyvumo periodinės** kompensacijos ar **periodinės draudimo** išmokos gavėjas įsiteisėjęs teismo sprendimu yra pripažintas nežinia kur esančiu arba gauti duomenys apie aplinkybes, sudarančias pagrindą nuspręsti, kad **netekto dalyvumo periodinės** kompensacijos ar **periodinės draudimo** išmokos gavėjas prarado teisę gauti **netekto dalyvumo** kompensaciją ar **periodinę draudimo** išmoką. ~~Kompensacijos~~ **Netekto dalyvumo periodinės kompensacijos** ar **periodinės draudimo** išmokos mokėjimas sustabdomas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį atsirado šioje dalyje nurodytos aplinkybės, pirmos dienos. Išnykus šioje dalyje nustatytoms aplinkybėms, **netekto dalyvumo periodinės** kompensacijos ar **periodinės draudimo** išmokos mokėjimas ~~pratęsiamas~~ **atnaujinamas** nuo mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu teisė gauti **netekto dalyvumo periodinę** kompensaciją ar **periodinę draudimo** išmoką jos gavėjui buvo išlikusi. Jeigu paaiškėja, kad asmuo, kuriam **netekto dalyvumo periodinės** kompensacijos ar **periodinės draudimo** išmokos mokėjimas buvo sustabdytas, yra miręs (paskelbtas mirusiu), jo įpėdiniais, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio (paskelbto mirusiu) asmens turtas, pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą, arba (ir) mirusį (paskelbtą mirusiu) **netekto dalyvumo periodinės** kompensacijos gavėją pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą, išmokama mirusiam (paskelbtam mirusiu) asmeniui priklausiusi **netekto dalyvumo periodinė** kompensacija ar **periodinė draudimo** išmoka nuo jos mokėjimo sustabdymo dienos iki jo mirties (paskelbimo mirusiu) dienos, bet ne daugiau kaip už 3 metus.“

12 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 26 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Jeigu apdraustasis asmuo dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba ūmios profesinės ligos, pripažintų draudžiamaisiais įvykiais, miršta, teisę į periodinę draudimo išmoką turi nedarbingi asmenys, kurie buvo mirusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą, taip pat mirusiojo vaikas (vaikai), gimęs (gimę) praėjus ne daugiau kaip 300 dienų po jo mirties. Periodinę draudimo išmoką taip pat turi teisę gauti mirusiojo vaikai (įvaikiai), kurie buvo mirusiojo išlaikomi arba po jo mirties dienos įgijo teisę į jo išlaikymą. Išmoka mokama:

1) vaikams (įvaikiams) – kol jiems sukaks 18 metų, taip pat ~~nustatyta tvarka įregistruotose~~ švietimo įstaigose pagal bendrojo ugdymo programą ar formaliojo profesinio mokymo programą besimokantiems mokiniams ir pagal nuolatinės formos studijų programą studijuojantiems studentams – iki mokymosi ar studijų pagal šias programas baigimo, bet ne ilgiau kaip iki jiems sukaks 24 metai;

2) mirusiojo sutuoktiniui ar tėvui (motinai), įtėviui (įmotei), nepaisant amžiaus ir ~~darbingumo~~ **dalyvumo**, jeigu jis (ji) nedirba ir prižiūri mirusiojo vaikus (įvaikius), vaikaičius, brolius ar seseris, kol šiems sukaks 8 metai;

3) mirusiojo sutuoktiniui, sukakusiam Socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatytą **socialinio draudimo** senatvės pensijos amžių (**toliau – senatvės pensijos amžius**), – iki gyvos galvos;-

4) mirusiojo sutuoktiniui, kuris pripažintas **asmeniu su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** – nedarbingu ar iš dalies darbingu, (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidu), ir mirusiojo vaikams (įvaikiams), vyresniems kaip 18 metų, jeigu jie pripažinti **asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** – neįgaliaisiais, ~~iki 18 metų~~ (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) **iki pilnametystės 18 metų, – kol jie yra nedarbingi ar iš dalies darbingi (invalidai) – laikotarpiu, kuriuo jiems nustatyta negalia;**

5) kitiems **asmenims su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais, iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) arba sukakusiems senatvės pensijos amžių asmenims, kurie buvo mirusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo gauti jo išlaikymą. Šių asmenų išlaikymo ar teisių į išlaikymą faktas nustatomas teismo sprendimu, o jų ~~nedarbingumo~~ **dalyvumo** faktas nustatomas ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos~~ **Agentūros** arba teismo sprendimu. **Asmenims su negalia ši išmoka mokama jiems nustatytos negalios laikotarpiu.**“

2. Pakeisti 26 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims kas mėnesį mokama periodinė draudimo išmoka, lygi periodinei netekto ~~darbingumo~~ **dalyvumo** kompensacijai (šio įstatymo 20 straipsnis), padalytai iš vienetu padidinto šio straipsnio 1 dalyje nustatytų asmenų skaičiaus.“

13 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 27 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Mirusiojo šeimos nariais laikomi jo sutuoktinis, nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), iki jiems sukaks 18 metų, taip pat nustatyta tvarka įregistruotose švietimo įstaigose pagal bendrojo ugdymo programą ar formaliojo profesinio mokymo programą besimokantys mokiniai ir pagal nuolatinės formos studijų programą studijuojantys studentai – iki mokymosi ar studijų pagal šias programas baigimo, bet ne ilgiau kaip iki jiems sukaks 24 metai, mirusiojo vaikai (įvaikiai), vyresni kaip 18 metų, jeigu jie pripažinti **asmenimis su negalia (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** - neįgaliaisiais, (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) ~~iki 18 metų~~ **iki pilnametystės – laikotarpiu, kuriuo jiems nustatyta negalia**, mirusiojo vaikai, gimę po jo mirties, tėvas (įtėvis) ir motina (įmotė).“

14 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Asmenims, kuriems darbingumo netekimas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga nustatytas iki šio įstatymo įsigaliojimo ir kurių atžvilgiu, šiam įstatymui įsigaliojus, nėra priimtas sprendimas skirti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokas, šios išmokos skiriamos pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo nuostatas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.
4. Šio įstatymo 4 straipsnis taikomas ir asmenims, iki šio įstatymo įsigaliojimo tapusiems laikinai nedarbingiems dėl profesinės ligos, kuri draudžiamuoju įvykiu pripažįstama po šio įstatymo įsigaliojimo.
5. Šio įstatymo 11 straipsnio 3 dalis taikoma ir asmenims, iki šio įstatymo įsigaliojimo įgijusiems teisę į netekto darbingumo periodinę kompensaciją, kuri, įsigaliojus šiam įstatymui, nėra baigta mokėti.
6. Šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalis taikoma ir asmenims, nurodytiems Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 5 punkte, kurie teisę į periodinę draudimo išmoką įgijo iki šio įstatymo įsigaliojimo.
7. Įsigaliojus šiam įstatymui, šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka paskirtos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokos mokamos ir iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų mokėjimas tęsiamas pagal jų mokėjimo metu galiojančias Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo nuostatas, asmeniui paskirtą netekto darbingumo vienkartinę ar netekto darbingumo periodinę kompensaciją po šio įstatymo įsigaliojimo laikant atitinkamai netekto dalyvumo vienkartinę kompensaciją ar netekto dalyvumo periodinę kompensaciją.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas